

Folketingets Finansudvalg

Sagsnr.
2013-04847

Doknr.
87018

Dato
22-04-2013

Folketingets Finansudvalg har d. 25. januar 2013 stillet følgende spørgsmål nr. 178 (alm. del) til økonomi- og indenrigsministeren, som hermed besvares endeligt. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Kristian Thulesen Dahl (DF).

Spørgsmål nr. 178:

”Vil økonomi- og indenrigsministeren med henvisning til regeringens bebudede refusionsreform udarbejde en opgørelse på kommuneplan over de forventede konsekvenser for den enkelte kommune, når der lægges til grund at reformen gennemføres på baggrund af arbejdsmarkedskommissionens oprindelige tanker herom og med den indbyggersammensætning, der er i kommunerne på nuværende tidspunkt?”

Svar:

Arbejdsmarkedskommissionen stillede i sin rapport ”Velfærd kræver arbejde” fra august 2009 forslag om en ny model for opdeling af udgifterne til overførselsmodtagere mellem staten og kommunerne.

Grundtanken i den forslåede refusionsmodel var, at når en borger kommer på en overførselsindkomst, så betaler staten til at starte med 100 pct. af ydelsen. Herefter aftrappes statens andel gradvist, og efter en periode betaler kommunen hele udgiften til ydelsen – uanset hvilken ydelse, der er tale om – og uanset, om borgeren fortsætter på samme ydelse eller skifter mellem forskellige ydelser undervejs.

Med udgangspunkt i de daværende refusionssatser stillede Arbejdsmarkedskommissionen forslag om, at den statslige refusion til kommunernes forsørgelsesudgifter skulle udgøre 100 pct. i de første 4 uger en person har været forsørget, 65 pct. fra 5. – 52. uge, 35 pct. mellem 1-3 år og refusionen skulle bortfalde efter en periode på 3 år.

Som en såkaldt indfasningsmodel foreslog Arbejdsmarkedskommissionen, at modellen kun skulle gælde for nye tilkendelser af førtidspension, mens kommunerne stadig skulle modtage refusion efter gældende regler for de borgere, som var tilkendt førtidspension.

Som illustration af fordelingseffekten for kommunerne viste Arbejdsmarkedskommissionen, hvad den kaldte en hypotetisk beregning af virkningen ud fra det daværende antal borgere, der modtog overførselsindkomster, hvor der var forudsat, at kommunernes merudgifter ved den nye model blev kompenseret ved et højere kommunalt bloktilskud, at der ikke samtidig blev ændret i udligningssystemet, at modellen var fuldt indfaset, samt at kommunerne ikke havde ændret adfærd.

På daværende tidspunkt og med ovennævnte forudsætninger ville modellen efter Arbejdsmarkedskommissionens beregning indebære, at kommunerne ville modtage godt

17 mia. kr. mindre i direkte refusion fra staten, som skulle kompenseres over bloktilskuddet. I Arbejdsmarkedskommissionens rapport var også vist en beregning på kort sigt (dvs., hvor modellen endnu ikke var fuldt indfaset), hvor kommunerne ville modtage ca. 6,5 mia. kr. mindre i direkte refusion, som skulle kompenseres over bloktilskuddet.

Siden Arbejdsmarkedskommissionens rapport fra august 2009 er organiseringen og finansieringen af beskæftigelsesindsatsen blevet ændret. Særligt skal fremhæves, at kommunerne fra 2010 har overtaget ansvaret og bidrager til finansieringen af udgifterne til dagpenge og til aktivering af forsikrede ledige, og der er i den forbindelse etableret et særskilt beskæftigelsestilskud til kommunerne. Fra 2011 er refusionssatserne endvidere ændret på arbejdsløshedsdagpengeområdet og på kontanthjælpsområdet mv., således at kommunerne kan hjemtage 50 pct. refusion af forsørgelsesudgifterne i perioder med aktivering i ordinær uddannelse, løntilskud og virksomhedspraktik og 30 pct. i perioder med aktivering i øvrig vejledning og opkvalificering eller passiv forsørgelse.

Det er derfor ikke muligt at foretage en direkte opdatering af beregningen af de byrdefordelingsmæssige konsekvenser af Arbejdsmarkedskommissionens forslag til ny model for opdeling af udgifterne til overførselsmodtagere mellem staten og kommunerne.

Det skal endvidere bemærkes, at regeringen ikke har taget stilling til en evt. refusionsomlægning på beskæftigelsesområdet. Nye beregninger på Arbejdsmarkedskommissionens oprindeligt opstillede model for et nyt refusionssystem kan således ikke tages som udtryk for, hvad der kan blive konsekvenserne af regeringens overvejelser om ændringer i refusionssystemet på beskæftigelsesområdet.

Der skal i øvrigt henvises til, at reglerne om refusioner på beskæftigelsesområdet hører under Beskæftigelsesministeriets ressort.

Med disse væsentlige forbehold er der til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet et bidrag fra Beskæftigelsesministeriet i form af opstillingen af et teknisk grundlag for en beregning af de kommunaløkonomiske virkninger ved en ændring af refusionen i en model svarende til Arbejdsmarkedskommissionens model, jf. dog nedenfor oplyste tilpasninger. Beregningsgrundlaget er opstillet på baggrund af data for kommunernes udgifter i 2011 opregnet til et skønnet niveau for 2013 baseret på Finansloven for 2013.

Beskæftigelsesministeriet har oplyst, at der er foretaget følgende beregningstekniske tilpasninger set ift. Arbejdsmarkedskommissionens beregninger:

- Refusionssatser er reducerede i forhold til den af Arbejdsmarkedskommissionen foreslåede model, da Arbejdsmarkedskommissionens model er udarbejdet før 2011, hvor de statslige refusionssatser var højere. Dette indebærer, at den statslige refusion af kommunernes forsørgelsesudgifter i Arbejdsmarkedskommissionens tilpassede model udgør 100 pct. i de første 4 uger, 50 pct. fra 5. – 52. uge (mod 65 pct. i Arbejdsmarkedskommissionens rapport), 30 pct. mellem 1-3 år (mod 35 pct. i Arbejdsmarkedskommissionens rapport), hvorefter refusionen bortfalder.
- Beregningsgrundlaget omfatter alene forsørgelsesudgifter. Arbejdsmarkedskommissionens model omfattede også et forslag om, at kommunernes administrative udgifter til samtaler og opfølgning skulle blive omfattet af reglerne om 50 pct. refusion inden for et rådighedsbeløb. Denne del af Arbejdsmarkedskommissionens model indgår ikke i det opstillede grundlag.

- I Arbejdsmarkedskommissionens model modtager kommunerne færre indtægter fra refusion fra staten vedrørende de fleste forsørgelsesydelse, hvilket er forudsat modsvaret af en kompensation til kommunerne via det generelle tilskuds- og udligningssystem. For ydelser til dagpengemodtagere ville Arbejdsmarkedskommissionens model dog ift. de nuværende regler indebære mere refusion fra staten, hvilket tilsvarende er forudsat modsvaret af en regulering af beskæftigelsestilskuddet til kommunerne.

Beregningsgrundlaget er i øvrigt som i Arbejdsmarkedskommissionens model opstillet under forudsætning af uændret kommunal adfærd. Der foreligger således ikke grundlag i denne beregning for at skønne over de enkelte kommuners eller de enkelte målgruppers ændrede adfærd som følge af en gennemførelse af den skitserede model fra Arbejdsmarkedskommissionen.

Da Arbejdsmarkedskommissionens forslag kun er forudsat gældende for nye tilkendelser af førtidspension og fleksjob, er beregningsgrundlaget baseret på det skønnede antal tilkendelser af både førtidspension og fleksjob fra aftalen om reform af førtidspension og fleksjob.

Beregningen af fordelingsvirkningerne i det generelle tilskuds- og udligningssystem og i det kommunale beskæftigelsestilskud på baggrund af det af Beskæftigelsesministeriet opstillede grundlag er foretaget af Økonomi- og Indenrigsministeriet. Der er beregningsteknisk taget udgangspunkt i en tilpasning af beløb i ordningerne for seneste opgjorte tilskudsår, dvs. 2013, uden øvrige ændringer i disse to fordelingsystemer.

Det skal dog i den sammenhæng bemærkes, at der ved større ændringer i den kommunale opgaveportefølje eller større ændringer i finansieringen af de kommunale opgaver normalt foretages en vurdering af behovet for ændringer i udligningssystemet (og evt. i beskæftigelsestilskuddet) med henblik på at begrænse de byrdefordelingsmæssige virkninger af en given ændring. En sådan vurdering er i sagens natur ikke foretaget i forbindelse med besvarelsen af spørgsmålet.

Den samlede beregning fremgår af vedlagte to tabeller.

I tabel 1 er vist en beregning af de umiddelbare virkninger (førsteårsvirkningerne) af Arbejdsmarkedskommissionens model efter tilpasning som beskrevet ovenfor, hvor det er opgjort, at kommunerne samlet i givet fald ville skulle modtage ca. 6,3 mia. kr. mindre i refusion, der samlet set kompenseres over bloktilskuddet og beskæftigelsestilskuddet.

Kolonne 1-3 i tabel 1 viser den beregnede virkning for hver enkelt kommune af en refusionsomlægning for de fleste forsørgelsesydelse, hvor virkningen af refusionsændringen kompenseres via det generelle tilskuds- og udligningssystem, hvor kolonne 1 viser merudgiften ved refusionsændringen, kolonne 2 fordelingen af kompensationen via det generelle tilskuds- og udligningssystem og kolonne 3 viser nettovirkningen.

Kolonne 4-6 viser den beregnede virkning for hver enkelt kommune af en refusionsomlægning for ydelser til dagpengemodtagere, hvor virkningen af refusionsændringen reguleres via det kommunale beskæftigelsestilskud. Kolonne 4 viser mindredgiften ved refusionsomlægningen, kolonne 5 viser fordelingen af reguleringen af beskæftigelsestilskuddet og kolonne 6 viser nettovirkningen.

I kolonne 7 er vist den samlede umiddelbare virkning for den enkelte kommune. I kolonne 8 er vist den samlede virkning målt i forhold til kommunens beskatningsgrundlag. Den sidstekomne viser, hvor meget skatten skulle stige i procentpoint for at modgå virkningen – dvs., et negativt fortegn i kolonne 7 og positivt fortegn i kolonne 8 betyder et tab for kommunen.

I tabel 2 er tilsvarende vist en beregning af virkningerne af Arbejdsmarkedskommissionens tilpassede model på lang sigt (cirka efter 20 år), hvor det er forudsat, at modellen er fuldt indfaset for nye tilkendelser af førtidspension og fleksjob. Virkningerne på lang sigt er beregnet til ca. 23,6 mia. kr. i samlet mindre refusion til kommunerne, der samlet set kompenseres over bloktilskuddet og beskæftigelsestilskuddet.

Det skal bemærkes, at beregningerne af de fordelingsmæssige virkninger for kommunerne af Arbejdsmarkedskommissionens opstillede tilpassede model naturligvis er forbundet med en stor grad af usikkerhed. Specielt beregningerne på lang sigt vil i sagens natur være forbundet med en meget høj grad af usikkerhed.

Med venlig hilsen
Margrethe Vestager